

(On)veiligheid bij complexe scheiding

Signaleren en handelen

Deelsessie regiobijeenkomst

Veilig Thuis en Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond

10-06-2021

Inhoud

- ▶ VT en complexe scheidingen
 - ▶ Aantallen
 - ▶ Beoordelen melding
 - ▶ Indicatoren
 - ▶ Acut
 - ▶ Structureel
 - ▶ Interventie
- ▶ JB en complexe scheidingen
- ▶ Advies

Aantallen complexe scheidingen VTRR

2020 t/m oktober:

- ▶ 1082 van de 10666 meldingen (ong 10%)
 - ▶ 1344 van de 9075 adviezen (ong 15%)

Beoordelen meldingen

- ▶ Veiligheidstaxatie instrument
 - ▶ Acute onveiligheid
 - ▶ Structurele onveiligheid
 - ▶ Multiproblematische leefsituatie
- ▶ Indicatoren voor verschillende soorten geweld

Indicatoren complexe scheidingen

Gooi in de groep:

Waaraan herken jij een complexe scheiding?

Indicatoren acute onveiligheid

Risico op letsel

- Het dreigen van toebrengen van letsel om de andere ouder te straffen/af te dwingen (infanticide)

Onthouden medisch zorg

- Ouder onthoudt kind van noodzakelijke medische zorg omdat ouders niet tot overeenstemming komen of omdat de ene ouder de ander ouder niet betrekt bij de noodzakelijke zorg.

Indicatoren structurele onveiligheid

Ouderverstoting

- Een jeugdige die herhaaldelijk onrechtvaardige negatieve gevoelens en overtuigingen (boosheid, angst, afwijzingen, haat) uit jegens een van de ouders.
- Jeugdige stapt uit loyaliteitsconflict.
- Bij jeugdige lijkt er een gebrek aan ambivalentie (deze wordt vaak onderdrukt).

Escalatieproblematiek

- Duur, intensiteit, aard en frequentie van escalaties.
- Type conflict (koude en/of warme conflicten).
- Communicatiestijl
- Type huwelijk (destructief of ambivalent huwelijk).
- Fase escalatieladder (groen, oranje, rood).

Onthouden van zorg

- Ouder(s) onthouden jeugdige van specifieke en basis zorg (medisch, onderwijs, psychische hulp) omdat ouders niet tot overeenstemming komen.

Loyaliteitsconflict

- Herhaaldelijk negatieve uitspraken over de andere ouder waar het kind bij is.
- Negatieve of afkeurende houding
- Overmatige of disfunctionele bescherming naar jeugdige door de ene ouder voor de andere ouder.

Onttrekken ouderlijk gezag

- Ouder onthoudt zich herhaaldelijk aan de omgangsregeling.
- De ene ouder maakt het voor de andere ouder onmogelijk om het kind te verzorgen.
- De ene ouder onthoudt de andere ouder structureel en/of cruciale informatie achter over het kind.
- Jeugdige wordt onthouden van toegang tot hechtingsfiguren door een van de ouders of beiden (bijv. andere ouder of familieleden).
- De ene ouder betreft de andere ouder niet bij belangrijke besluiten (bijv. schoolkeuze, religie-keuze).

Interventie

- ▶ Veiligheid
 - ▶ Objectiveren
 - ▶ Tijdlijn
 - ▶ Informanten
- ▶ Kindsignalen
 - ▶ Ouderverstoting
 - ▶ Loyaliteitsconflict
 - ▶ Parentificatie
 - ▶ Belasting met volwassen zaken
 - ▶ Gedragsproblematiek
 - ▶ Schoolprestaties
- ▶ Rouwproces
- ▶ Scheidingsmelding
- ▶ Escalatieladder
- ▶ Relatiepatronen
- ▶ Juridische aspecten
- ▶ Hulpverleningsgeschiedenis
- ▶ Netwerk
- ▶ Psychiatrie/middelengebruik
- ▶ Belastbaarheid
- ▶ Opvoedcapaciteiten
- ▶ **Vanuit meerzijdig partijdige houding**

Complexe scheidingen binnen JBRR

Feiten

- ▶ Er zijn per jaar 86000 thuiswonende kinderen na een scheiding
- ▶ Er is voor 16,3 % van de kinderen van gescheiden ouders jeugdhulp (tov 8,2% bij de kinderen met ouders die bij elkaar zijn)
- ▶ 2.9 % van de kinderen met gescheiden ouders komen bij jeugdbescherming (tov 0,1% bij de kinderen met ouders die bij elkaar zijn)
- ▶ Binnen de dossiers van de jeugdbescherming kunnen we na een steekproef vaststellen dat in jaar 2020 29% van de OTS casussen complexe scheidingsproblematiek tussen de ouders bevat.

Complexe scheidingsmethodiek binnen JBRR

- ▶ Wanneer een casus aan de eisen voldoet kan een jeugdbeschermer via de methodiek werken. De methodiek kent 3 fases.
- ▶ Fase 1

Informatie uit dossier

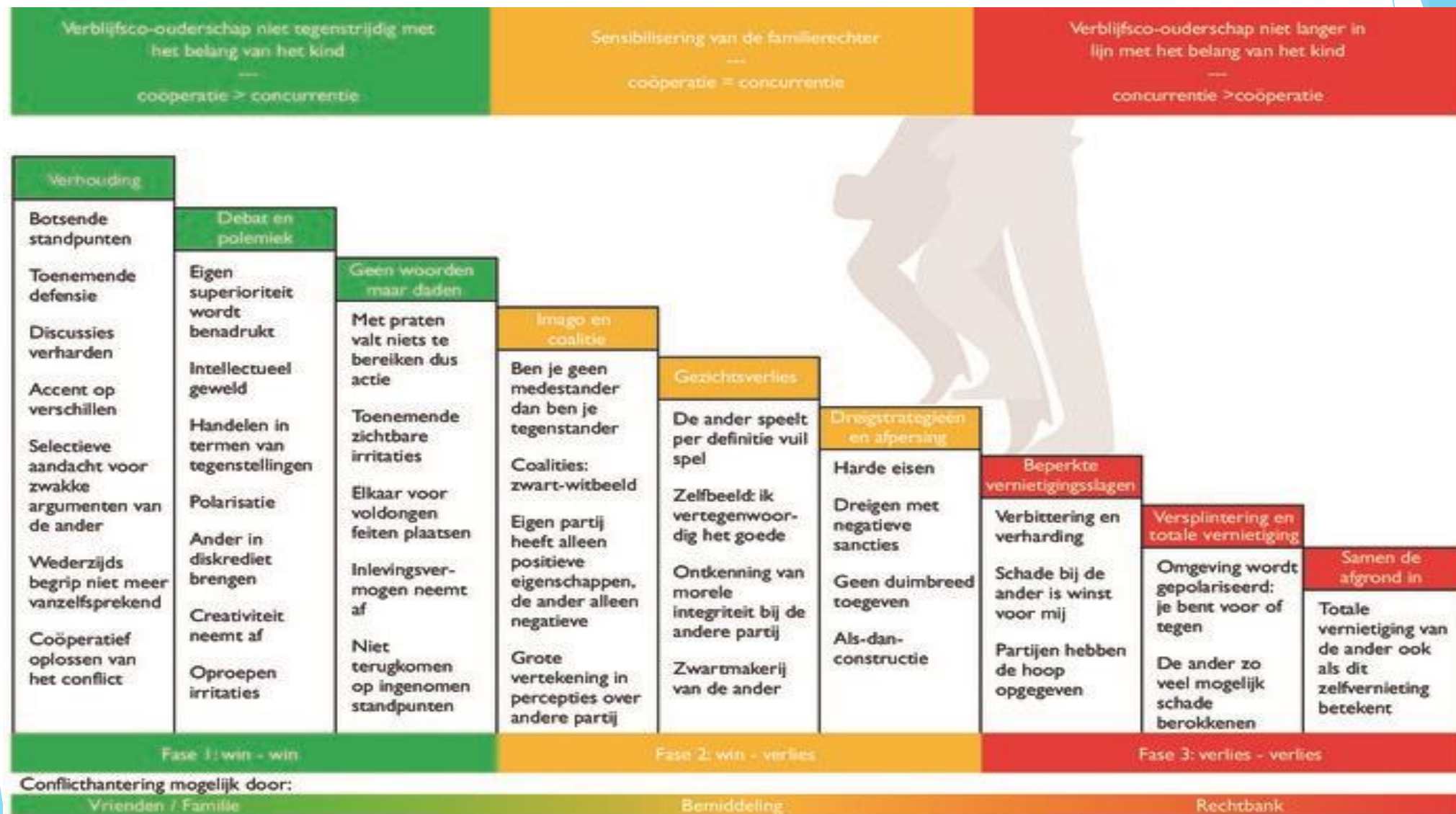
Vragenlijst aan de ouders

Een brief van het kind naar ouders (beleving kind/ Villa Pinedo)

[Dossieranalyse](#) met gedragswetenschapper

Dossieranalyse begint met het in kaart brengen ernst en vorm van de strijd tussen de ouders en aan de hand van signalen bij kinderen (en ouders) uitgeschreven op de [escalatieladder](#). Zo kunnen we de ontwikkelingsbedreigingen goed in kaart brengen om onze interventies daarop aan te passen.

Escalatieladder

Kindsignalen signaleren binnen de escalatieladder

- ▶ Fase 1 Verharden: kinderen krijgen minder aandacht, spanning thuis
- ▶ Fase 2 Debat/ intellectueel geweld: kinderen voelen verschil in opvoeding, horen dingen over ouders
- ▶ Fase 3 geen woorden maar daden: kinderen worden betrokken in strijd, minder vriendjes mee naar huis, probleem gedrag begint
- ▶ Fase 4 Beeldvorming/stereotype: kinderen belast met loyaliteit, negatief uitspreken over ouders
- ▶ Fase 5 Gezichtsverlies/aanval: verzwijgen/ emotionele chantage/ uithoren
- ▶ Fase 6 Dreigstrategie: veel stress, tegenstrijdige opdrachten, verbaal lichamelijk geweld, psychosomatische klachten
- ▶ Fase 7 Vernietiging/ vijand: Kinderen geen stem meer, contact met maar een ouder, ontvoering
- ▶ Fase 8 Systematisch vernietiging: gedragsproblematiek, ouders geen veilige basis, mede verantwoordelijk
- ▶ Fase 9 Samen de afgrond in: Verlies eigen identiteit, eerwraak, suicidaliteit

Andere (signalerings)vragen binnen dossier onderzoek van methodiek

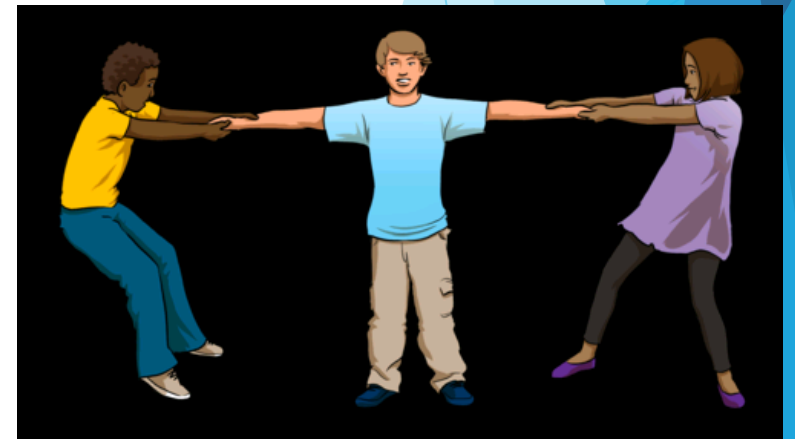
- ▶ Zijn er stresssignalen bij de kinderen? Zo ja, welke?
- ▶ Zijn de kinderen betrokken/ getuige geweest van ruzie en geweld van ouders?
- ▶ Zijn de ouders emotioneel beschikbaar voor de kinderen? *In hoeverre? Hoe is dit inzichtelijk?*
- ▶ Is er omgang met de andere ouders of is deze geblokkeerd?
- ▶ Is er sprake van signalen van parentificatie? *Zo ja, welke signalen?*
- ▶ Is er sprake van verlies van een hechtingsfiguur? *Zo ja, wie?*
- ▶ Zijn er voor de kinderen onduidelijkheden? *Bijvoorbeeld hoofdverblijfplaats, omgang etc.*

(Signalerings)vragen binnen dossieranalyse van de methodiek

- ▶ Welke mogelijke veranderingen zijn er ontstaan in de ouder-kind relatie?
- ▶ Worden afspraken (tussen ouders) nagekomen of levert dit problemen op?
- ▶ Is er sprake van een aangifte, melding, zorgmelding?
- ▶ In hoeverre kunnen ouders de kindbelangen zien? (beargumentatie gebaseerd op eigen strijd of het belang van het kind)
- ▶ Zijn er nog lopende juridische procedures en welke?

Signalering voor ketenpartners

- ▶ Casus meisje van 7 ouderverstoting, aangiftes, veilig thuis
 - ▶ JBRR is afhankelijk van signalering ketenpartners, uitwisseling/afstemming is belangrijk
 - ▶ Hoeft geen diagnose maar wel informatie over de veiligheid
 - ▶ Meldingscode
-
- ▶ Onpartijdigheid is een randvoorwaarde om te blijven signaleren in het belang van het kind!
 - ▶ Hoe blijven jullie onpartijdig signaleren als een ouder je in zijn of haar kamp probeert te krijgen?

Advies

- ▶ Probeer zorgen te objectiveren
- ▶ Meerzijdig partijdige houding kan helpend zijn
- ▶ Het gaat niet om waarheidsvinding, maar om een gezamenlijk perspectief
- ▶ Praat met de kinderen (in een neutrale omgeving)
- ▶ Overleg met collega's met expertise op dit onderwerp
- ▶ Bepaal vervolgstappen adhv analyse
- ▶ Geef ouder(s) psycho-educatie
- ▶ Juridisering kan een conflict verergeren
- ▶ Voorkom stapeling van hulptrajecten
- ▶ Benoem 'de strijd' als het (gezamenlijk) probleem, niet ouders zelf
- ▶ Moedig negatief praten van ouders over elkaar niet aan door er veel op in te gaan; focus op wat zij zelf kunnen bijdragen aan wat het kind nodig heeft